

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-437

13.5.2022

Eika Forsikring AS

Bilansvar

Sammenstøt etter forbikjøring – smal vei? – bal. § 8 annet ledd – trafikkreglene § 12.

Det oppsto sammenstøt mellom klagers campingvogn og motpartens motorsykel. På bakgrunn av partenes forklaringer syntes det å være enighet om at kollisjonen oppsto idet motparten foretok en forbikjøring av klagers kjøretøy. Selskapet erkjente fullt ansvar på vegne av klager under henvisning til at klager ikke holdt tilstrekkelig til høyre i veibanen. Klager var uenig og anførte at motparten foretok en uforsvarlig forbikjøring. Nemnda kom til at selskapets ansvarsvurdering var korrekt da det ikke var sannsynliggjort ansvarsgrunnlag for motparten.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsfordelingen etter sammenstøt mellom klager og motpartens bil i forbindelse med forbikjøring.

Sammenstøt mellom klagers campingvogn og motpartens motorsykel oppsto den 30.5.21. Det ble ikke skrevet felles skademelding i saken, men partene skrev og levert hver sin. Av forklaringene syntes det å være enighet om at kollisjonen oppsto idet motparten foretok en forbikjøring av klagers kjøretøy. Klager har i sin skademelding forklart følgende:

Vi hadde kjørt av E39 og inn på FV. ... i retning mot ... og fra dette veikrysset kjørt ca. 3 km da det smalt. Veien på dette punktet går fra relativt brei vei til et ca. 100 meter innsnevret parti. Motorsykkelen må ha hatt noe høy fart slik at den hurtig kom opp tett bak min campingvogn og at jeg av den grunn ikke forut hadde registrert at det var en motorsykel bak som ville forbi. Jeg fikk med andre or ingen forhåndsvarsel før det smalt og jeg en person komme trillende opp langs min venstre side, jeg instinktivt kastet bilen mot høyre for å unngå å kjøre på personen. Hvorpå jeg bremsset hardt opp. At min fart var liten bør kunne fremgå av lengden på mine bremspor i veibanen, disse er under 1 meter(...) Ellers når det gjelder min oppfatning av grunnen til at forsøket på forbikjøringen endte slik er bl. annet at min bil + en campingvogn opptok for stor plass av veibanen i dette innsnevrede partiet til at motorsykkelen hadde tilstrekkelig rom slik at forhjulet kom utenfor asfaltkanten og sykkelen derved fikk kontakt med autovernet og kom i en ukontrollert ubalanse. Farten må ha vært betydelig når en ser skadene på bil og vogn.

Av motpartens forklaring hitsettes:

Ut av tunellen etter ... og litt videre ser jeg en bil med campingvogn som har svært lav fart og litt før høydedraget før hendelsen nådde vi denne igjen. Bilen slakket ytterligere av og var nede i en fart av 30-40 km pr. time... Vi fulgte bilen et stykke ... Ved høydedraget var veien noe utvidet og jeg valgte etter nøye vurdering av fart, kjøreforhold, avstand mellom vognen og venstre veikant samt klar veibane fremover, å kjøre forbi. Valget gjorde jeg også ut fra førerens lave fart og at han på det tidspunktet holdt bilen stabilt på høyre side. Den lave farten samt at jeg lå synlig for føreren i bilen foran, regnet jeg det som svært sannsynlig at han hadde observert meg da jeg blinket ut. Det var god margin mellom vognen og venstre kant av veien (ca. 2 meter)... Da jeg blinket meg ut og var på siden av campingvognen, merket jeg at føreren av bilen endret retning og la den lenger ut til venstre i veibanen... For å unngå å komme bort i vognen eller bilen og forårsake sammenstøt... forsøkte jeg rolig å legge sykkelen så langt til venstre som mulig... derav kom jeg over veikanten og ned i grøften... Dessverre var det kort avstand frem til starten på et autovern noe som

forårsaket sammenstøt med dette og brå stopp... Videre ble både jeg og min datter kastet av sykkel og den roterte inn i veibanen og traff bilen i en dør på venstre side.

Selskapet henvendte seg til klager for en utdypende forklaring av hendelsen, samt spørsmål tilknyttet klagers plassering i veien. Fra klagers svar hitsettes:

1. Hvordan var kjøremønsteret ditt like forut skade ? : På denne type vei holder jeg lav fart, maks 50km, ligger til høyre i veibanen er alltid forberedt på møtende trafikk, kjører til siden og stopper når det er mulig for å slippe forbi de som måtte ligge bak.

2. Du forklarer at når veien var bred lå du til høyre og når denne ble smalere lå du midt i veien, hvor lenge pågikk dette ? : Jeg holder alltid til høyre i veibanen men når veien blir smalere som følge av at den blir innsnevret på venstre siden, da ender bilen og vognen med å ligge midt i veien, husk at veien her er kun 4,5 meter bred, det er da ca. 1 meter rom mellom bil/vogn og autovernet på begge sider. Det smalere veistrekket som bildet viser er ca 100 meter, min fart er her litt under 50 km, da blir regnestykket at jeg bruker ca. 10 sekunder på å kjøre strekket.

3. Hvordan var ditt kjøretøy plassert i veibanen når skaden skjedde og hvor lenge hadde du ligget i denne delen av veibanen ? : Spørsmålet er vel besvart under punkt 2. men jeg gjentar : Midt i veien på grunn av den smale veibanen annet er ikke mulig og det bør kunne fremgå av bildet at det ekstra smale partiet er mindre enn 1/3 av strekket og da blir antatt tid mindre enn 5 sekunder.

Politiet kom til stedet i etterkant av hendelsen og gjennomførte avhør av de involverte partene. Av politidokumentene fremgår følgende notater om "åstedet":

Åstedet var på fylkesveg ... , ca. 1 km nordøst for ... på Begge kjøretøyene hadde kjørt nordøstlig retning. Det var skiltet smal veg ca. 100 meter før åstedet.

Fartsgrensen på stedet var 80 km/t. Vegbredden var ca. 5 meter. Det var lyst og solen var høyt oppe på himmelen. Det var tørr asfalt. Det var ikke sand eller grus på asfalten.

Vegen var i en slak nedoverbakke som kurvet til høyre i bunnen av bakken. Det var oversiktlig fra toppen av bakken.

Selskapet har erkjent fullt ansvar på vegne av klager under henvisning til at klager ikke holdt tilstrekkelig til høyre i veibanen.

Klager har i det vesentlige anført at motparten må bære fullt ansvar for kollisjonen da han foretok en uforsvarlig forbikjøring. Motparten måtte i henhold til trafikkreglene § 12 forvisse seg om at forbikjøringen kunne skje på en trygg måte. Med en veibredde på 4,5 m og forutgående varselskilt smalere vei, må det kunne sies å være forbundet med relativt stor risiko å foreta en forbikjøring av en stor SUV med campingvogn på 2,26 m bredde. Det kan ikke forventes at klager skal plassere sin campingvogn nærmere autovernet enn 50 cm. I så tilfelle var det ca. 1,7 meters bredde igjen for motparten til å foreta en forbikjøring. Rent fysisk er det nok mulig å kjøre forbi, men marginene er i så fall små. Bredden på motorsykkelen er 93 cm. Motorsyklisten hadde da ca. 40 cm klaring på hver side av motorsykkelen. Mest sannsynlig har motparten startet forbikjøringen i en sving og gjort en feilberegningen av den plassen han hadde til forbikjøring og gjort en ny feilvurdering om at han i stedet for å bremse opp kunne bruke veiskulder og da mistet kontrollen. Motparten har opplyst om en hastighet på 45-50 km/t. I så lav hastighet kunne forsøket på forbikjøring vært avbrutt i løpet av noen meter. Med de gjeldende marginer på veien og kjøretøyenes bredde kan ikke motparten anses å ha forvisset seg om en trygg forbikjøring slik at det foreligger brudd på trafikkreglene § 12 nr. 2 på motpartens side. På motpartens side foreligger det også brudd på trafikkreglene § 5 om plikt til å holde kjøretøy innenfor veibanen, forbud om å kjøre på veiskulder og den generelle aktsomhetsplikten etter § 3 i vegtrafikkloven.

Selskapet har i det vesentlige anført at klager må bære fullt ansvar for kollisjonen. Det er oppgitt at veibredde på stedet er 4,5 m–5 m og fri sikt fremover. Det forelå ved forbikjøringen tilstrekkelig bredde for den annen part å kjøre forbi. Kjøretøyenes bredde: ... 1,96 m (... =2,26) + 0,93 m +

0,60 m (inkl. for tilstrekkelig veibredde for to kjøretøy å passere) = 3,49 m (3,79 m). Selskapet kan ikke se at motparten foretok en ulovlig forbikjøring i det aktuelle tilfellet. Det er klager som har endret kjøretøyet i veibanen og ikke forvisset seg om at dette ikke medførte konflikt med annen trafikk. Det foreligger etter dette brudd på trafikkreglene § 12 på klagers side.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets ansvarsfordeling er i samsvar med bilansvarsloven (bal.) § 8.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Kort oppsummert er ansvar etter denne bestemmelse betinget av enten utvist uaktsomhet (a), teknisk svikt (b) eller brudd på trafikkreglene (c). Hvis begge parter forhold tilsier at de kommer inn under et eller flere av disse alternativene, så skal det foretas en skyldfordeling etter annet ledd i samme bestemmelse.

Videre er det kravstiller som har bevisbyrden for sitt krav. I dette ligger det at hver av partene må sannsynliggjøre at motparten har vært uaktsom, brutt trafikkreglene osv., for å kunne få dekket skaden av motpartens selskap. Klarer ingen av partene å sannsynliggjøre dette, vil man etter de alminnelige bevisregler falle ned på utgangspunktet om at hver part bærer sin egen skade.

Av sakens dokumenter fremgår at sammenstøtet oppsto i forbindelse med at motparten foretok en forbikjøring av klagers bil. Av politidokumentene i saken fremgår at veibredden der situasjonen oppsto er beregnet til 5 meter. Klager har selv målt veien til 4,5 meter. Sekretariatet kan imidlertid ikke se at klagers oppmåling underbygges av nøytral dokumentasjon. Sekretariatet må derfor legge til grunn opplysningene i politirapporten om at veibredden er ca. 5 meter. På bakgrunn av informasjon om kjøretøyenes bredde sammenlagt med veibredden legges det til grunn at det i utgangspunktet var tilstrekkelig plass til å foreta en forbikjøring på stedet.

Av klagers forklaring fremgår at han kjørte på høyre del av veien men at han var plassert midt i veibanen i de smalere partiene. Dette stemmer overens med motpartens forklaring om at klager skiftet posisjon i sideretning og plasserte seg lenger til venstre idet motparten var i ferd med å kjøre forbi. Av trafikkreglene § 5 fremgår at kjøretøy skal føres på høyre side av veien så langt forholdene tillater det. Videre av trafikkreglene § 12 nr. 4. fremgår at når noen vil kjøre forbi til venstre, skal forankjørende holde så langt til høyre som mulig og ikke øke farten. På bakgrunn av sakens dokumenter mener vi det foreligger brudd på ovennevnte trafikkregel og ansvarsgrunnlag etter bal. § 8 på klagers side idet han endret posisjon i sideretning fra høyre til midt i veibanen samtidig som motparten forsøkte en forbikjøring.

Spørsmålet videre blir om motparten har opptrådt uaktsomt eller brudd noen trafikkregler slik at ansvaret må deles, jf. bal. § 8 annet ledd.

Klager har anført at motpartens forbikjøring var uaktsom fordi veien var så vidt smal at det ikke var forsvarlig å foreta forbikjøring på stedet. Sekretariatet kan imidlertid ikke på bakgrunn av sakens dokumenter se at det ikke var tilstrekkelig plass til å foreta en forbikjøring. Ifølge opplysninger fra politidokumentene sammenholdt med kjøretøyenes bredde legger vi til grunn at det var god nok plass. Vi kan heller ikke på bakgrunn av sakens opplysninger se øvrige holdepunkter for at motparten opptrådte uaktsomt i forbikjøringssituasjonen. Etter det vi har forstått så var det lovlig å foreta forbikjøring på stedet. Av denne grunn kan vi ikke se at det foreligger ansvarsgrunnlag på motpartens side.

Etter en gjennomgang av sakens dokumenter har sekretariatet kommet til at selskapets standpunkt om fullt ansvar for klager er korrekt, og vi ser derfor ikke grunn til å ta saken nærmere opp med selskapet.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).